

18η Διδακτική Ενότητα

Η Π Α Ρ Α Γ Ω Γ Η Τ Ω Ν Κ Α Ν Ο Ν Ω Ν Δ Ι Κ Α Ι Ο Υ

Παρατηρήσεις, Σχόλια, Επεξηγήσεις

1. «το δικαίωμα προτάσεων νόμων ανήκει στη Βουλή και την Κυβέρνηση» (άρ. 73 § 1 του Συντάγματος).
2. Οι κατά τα άρθρα 28 § 2 και 36 § 2 του Συντάγματος διεθνείς συνθήκες, για τις οποίες προβλέπεται ότι δεν μπορούν να αποκτήσουν ισχύ, παρά μόνο με τυπικό νόμο (και μάλιστα ψηφιζόμενο με ειδική πλειοψηφία στην περίπτωση του άρ. 28 § 2) μπορούν να υποβληθούν από την Κυβέρνηση στη Βουλή για επικύρωση. Όχι μόνο, επειδή η Κυβέρνηση διαθέτει το επίσημο κείμενο της συνθήκης που καλείται να εγκρίνει η Βουλή αλλά και για το λόγο ότι μόνο αυτή, που διαχειρίζεται υπεύθυνα την εξωτερική πολιτική, μπορεί να κρίνει πότε θα πρέπει το περιεχόμενο της συνθήκης να μετουσιωθεί σε Ελληνικό Δίκαιο.
3. Σύμφωνα με το άρ. 75 § 1 του Συντάγματος, κάθε σχέδιο ή πρόταση νόμου πρέπει να συνοδεύεται από Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που καθορίζει πόση θα είναι η δαπάνη και με ποιο τρόπο θα καλυφθεί. Τα σχέδια νόμων πρέπει να υποβάλλονται στη Βουλή μαζί με την έκθεση, όπου αναγράφεται ο λόγος για τον οποίο πρέπει να ψηφισθεί το νομοσχέδιο. Η συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής των σχεδίων και των προτάσεων νόμων γίνεται κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο σύμφωνα με το άρ. 76 § 1 του Συντάγματος.
4. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σύμφωνα με τον άρ. 42 § 1 εκδίδει και δημοσιεύει τους νόμους που έχουν ψηφισθεί από τη Βουλή μέσα σ' ένα μήνα από την ψήφισή τους. Η Δημοσίευση είναι εντολή να δημοσιευθεί ο νόμος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έτσι να αποκτήσει υπόσταση.

5. Αρ. 70 του Συντάγματος

1. Η Βουλή ασκεί το Νομοθετικό της έργο σε Ολομέλεια.
2. Ο Κανονισμός της Βουλής προβλέπει ότι το νομοθετικό έργο που καθορίζεται από αυτόν ασκείται και σε τμήματα, όχι περισσότερα από δύο, με τους περιορισμούς του άρθρου 12. Η σύσταση και λειτουργία των τμημάτων αποφασίζεται κάθε φορά από τη Βουλή στην αρχή κάθε συνόδου, με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των Βουλευτών.

Εργασία για το σπίτι

- ◆ Να καταγράψετε τις διαφορές ανάμεσα στο Νόμο, στις πράξεις νομοθετικού περιεχομένου και στις πράξεις που εκδίδονται ύστερα από νομοθετική εξουσιοδότηση.

Εργασία για το σχολείο

- ◆ Σε συνέχεια των προηγούμενων εργασιών που έχουν γίνει στο σχολείο (χωρισμός σε κόμματα και αναπαράσταση της Βουλής) μπορείτε να πραγματοποιήσετε ακόμη μία, σύμφωνα με το σχολικό σας βιβλίο. Να διαλέξετε ένα θέμα που να αφορά όλη την τάξη και να ακολουθήσετε όλη τη διαδικασία ψήφισης και έκδοσης ενός νόμου.
Θέματα που μπορούν να συζητηθούν είναι:
 - Σχετικά με τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Ενιαίο Λύκειο και Τ.Ε.Ε.)
 - Κοινωνικά ζητήματα (ανεργία, εγκληματικότητα, ναρκωτικά)
 - Πολιτιστικά
 - Οικολογικές καταστροφές
 - Σεισμοί κ.ά.

Το θέμα θα κατατεθεί στη Βουλή είτε ως σχέδιο νόμου, είτε ως πρόταση νόμου και στη συνέχεια θα παραπεμφθεί στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή για επεξεργασία. Η επιτροπή αυτή είναι διακομματική.

Μετά την επεξεργασία, το Νομοσχέδιο ή η πρόταση νόμου εισάγεται στην ολομέλεια της Βουλής ή στα τμήματα και ψηφίζεται σε τρεις ψηφοφορίες κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ερωτήσεις του τύπου «σωστό - λάθος»

Αφού διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ εάν τις θεωρείτε σωστές και το Λ εάν τις θεωρείτε λανθασμένες.

1. Οι κανόνες δικαίου, που ισχύουν σε μια κοινωνία, έχουν ισάξια ισχύ και δεν ιεραρχούνται μεταξύ τους. Σ Λ
2. Η ψήφιση ενός νομοσχεδίου γίνεται με μια ψηφοφορία. Σ Λ
3. Κατά τη διάρκεια του θέρους η Βουλή συνεχίζει το νομοθετικό της έργο (στα τμήματα διακοπών). Σ Λ
4. Ο νόμος είναι γενικός. Σ Λ
5. Η Βουλή, ως νομοθετικό όργανο, θέτει τα όρια και τις κατευθύνσεις, για την έκδοση διοικητικών πράξεων από τη Διοίκηση. Σ Λ
6. Νομοθετική εξουσιοδότηση είναι η εξουσία που δίνει η Διοίκηση στη Βουλή για να εκδίδει διοικητικές πράξεις. Σ Λ

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Το σύνολο των κανόνων δικαίου που ισχύουν σε μια κοινωνία συνιστούν:
 - α) το Σύνταγμα
 - β) την έννομη τάξη
 - γ) την κρατική εξουσία
 - δ) τη νομοθετική εξουσία
2. Οι κανόνες του Συντάγματος συγκριτικά με τους άλλους κανόνες δικαίου έχουν:
 - α) την ίδια τυπική ισχύ
 - β) κατώτερη τυπική ισχύ
 - γ) αυξημένη τυπική ισχύ
 - δ) καμία ισχύ

3. Οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου είναι αυτές που εκδίδονται:
- α) από τη Βουλή και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας
 - β) από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας «λόγω εκτάκτων περιπτώσεων εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης»
 - γ) από τον Πρωθυπουργό, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου
 - δ) από τον Πρόεδρο της Βουλής μετά από πρόταση 50 βουλευτών.
4. Οι κανόνες δικαίου που εκδίδει η Διοίκηση ύστερα από την εξουσιοδότηση της Βουλής είναι:
- α) Προεδρικά Διατάγματα
 - β) Υπουργικές Αποφάσεις
 - γ) πράξεις, που εκδίδουν άλλα διοικητικά όργανα, που έχουν ή δεν έχουν απαραίτητα τη μορφή γραπτού κειμένου
 - δ) όλα τα παραπάνω

Ερωτήσεις του τύπου «σωστό - λάθος»

Αφού διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις να κυκλώσετε το Σ εάν τις θεωρείτε σωστές και το Λ εάν τις θεωρείτε λανθασμένες. Στη συνέχεια, στην κενή σειρά που ακολουθεί να αναδιατυπώσετε τις λανθασμένες προτάσεις ώστε να γίνουν σωστές.

1. Κάθε κανόνας δικαίου πρέπει να είναι σύμφωνος κατά περιεχόμενο, με άλλους νόμους που έχουν μεγαλύτερη ισχύ από αυτόν.	Σ	Λ
2. Η Διοίκηση, χωρίς περιορισμό από το νόμο, δύναται να εκδίδει διοικητικές πράξεις.	Σ	Λ
3. Η Διοίκηση δεν έχει αρμοδιότητα να ρυθμίζει λεπτομερή θέματα σε εφαρμογή του νόμου.	Σ	Λ
4. Οι διοικητικές πράξεις, που εκδίδονται με νομοθετική εξουσιοδότηση, καθορίζονται από την ιεραρχική θέση του οργάνου που τις εκδίδει.	Σ	Λ

Ερωτήσεις συμπλήρωσης

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις.

1. Η πρωτοβουλία για την έκδοση ενός νόμου μπορεί να προέλθει είτε από την (πρόταση νόμου) είτε από την (σχέδιο νόμου ή νομοσχέδιο).
2. Η ψήφιση ενός νομοσχεδίου γίνεται κατά το Σύνταγμα σε τρεις ψηφοφορίες: Την πρώτη φορά ψηφίζεται στη συνέχεια και τέλος

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης

Να απαντήσετε συνοπτικά σε καθεμιά από τις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Αναφέρατε τις τρεις ψηφοφορίες που περιλαμβάνει η ψήφιση ενός νομοσχεδίου.
2. Πώς εκδίδεται το Προεδρικό Διάταγμα;

Ερωτήσεις ανάπτυξης

Να απαντήσετε σε καθένα από τα παρακάτω θέματα:

1. Να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους το Σύνταγμά μας θέτει τους κανόνες του Διεθνούς δικαίου σε δεύτερη θέση ιεραρχίας.
2. Να αναλύσετε τους λόγους και τη σκοπιμότητα που δικαιολογούν την έκδοση πράξεων νομοθετικού περιεχομένου.
3. Να δώσετε την έννοια του θεσμού της νομοθετικής εξουσιοδότησης.

Ερώτηση κρίσης

- Η κυβέρνηση μετά τον καταστρεπτικό σεισμό της 7-9-1999 στο λεκανοπέδιο της Αττικής, επείγεται για την άμεση αντιμετώπιση των προβλημάτων των σεισμοπαθών.
 - Τι είδους κανόνα θα εκδώσει και με ποια διαδικασία;

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ**

Παράδειγμα Ολιγόλεπτου Διαγωνίσματος

Το παράδειγμα που ακολουθεί αφορά την 18η διδακτική ενότητα

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΤΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΤΑΞΗ: ΤΜΗΜΑ:

ΜΑΘΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1ο	ΒΑΘ/ΓΙΑ	
<i>Χαρακτηρίστε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες βάζοντας σε κύκλο το αντίστοιχο γράμμα (Σ για τις σωστές και Λ για τις λανθασμένες).</i>	Μονάδες 6	
1. Η Διοίκηση εκδίδει οποιαδήποτε διοικητική πράξη χωρίς περιορισμούς.	Σ	Λ
2. Η ψήφιση ενός νομοσχεδίου γίνεται με μια ψηφοφορία.	Σ	Λ
3. Η Βουλή εξουσιοδοτεί τη Διοίκηση να εκδίδει διοικητικές πράξεις.	Σ	Λ
4. Μετά το Σύνταγμα, την επόμενη θέση στην ιεραρχία των κανόνων δικαίου, κατέχουν οι νόμοι.	Σ	Λ
5. Η πρωτοβουλία για την έκδοση του νόμου μπορεί να προέλθει είτε από τη Βουλή είτε από την Κυβέρνηση.	Σ	Λ
6. Αρκετοί από τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου αναφέρονται στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.	Σ	Λ

ΘΕΜΑ 2ο	ΒΑΘ/ΓΙΑ
<p><i>Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση:</i></p> <p>1. Οι κανόνες του Συντάγματος, συγκριτικά με τους άλλους κανόνες, έχουν:</p> <p>α) την ίδια τυπική ισχύ β) κατώτερη τυπική ισχύ γ) αυξημένη τυπική ισχύ δ) καμία ισχύ</p> <p>2. Οι κανόνες που εκδίδει η Διοίκηση ύστερα από την εξουσιοδότηση της Βουλής είναι:</p> <p>α) Προεδρικά Διατάγματα β) Υπουργικές Αποφάσεις γ) πράξεις, που εκδίδουν άλλα διοικητικά όργανα, που έχουν ή δεν έχουν απαραίτητα τη μορφή γραπτού κειμένου δ) όλα τα παραπάνω</p>	<p>Μονάδες 2</p> <p>Μονάδες 2</p>

ΘΕΜΑ 3ο	ΒΑΘ/ΓΙΑ
<p><i>Να απαντήσετε συνοπτικά στα παρακάτω θέματα:</i></p> <p>1. Ποιες ψηφοφορίες περιλαμβάνει η ψήφιση ενός νομοσχεδίου;</p> <p>2. Να δώσετε την έννοια του θεσμού της νομοθετικής εξουσιοδότησης.</p>	<p>Μονάδες 5</p> <p>Μονάδες 5</p>